

nebo závodu způsobem, že může z toho vzniknouti v kruzích zákaznických záměna se zvláštním zevnějším zařízením, které platí v kruzích zákaznických za příznačné pro určitý jiný podnik nebo závod. Někteří spisovatelé (jako Skála, str. 147 a násl.) vykládají předpis ten v ten rozum, že se činu může dopustiti kterýkoli jiný podnikatel, i když není v soutěžním poměru k žalobci, poněvadž prý je možnou záměna i u podniků nesoutěžících. Žalovati prý může jen majitel podniku nebo závodu, o jehož zařízení jde, a nemusí prý to býti právě soutěžitel. Tento právní názor nejvyšší soud však nesdílí, neboť jest v příkrém rozporu s předpisem § 15 odst. (2) cit. zák., podle něhož jest oprávněn k žalobě v případech § 11 odst. (1) i (3) cit. zák. jen soutěžitel a to jen ten, jehož se čin bezprostředně dotýká. Toto slovo »soutěžitel« bylo vřaděno v § 15 odst. (2) cit. zák. teprve dodatečně ústavněprávním výborem, což právě nasvědčuje úmyslu zákonodárcovu vyloučiti možný výklad opačný a výslovně omeziti žalobní oprávnění právě jen na soutěžitele, a to jen na onoho, který jest činem dotčen bezprostředně, nikoli jen nepřímě. Poněvadž, jak svrchu doličeno, není žalobkyně soutěžitelkou žalované firmy (§ 46 odst. (1) zák. o n. s.), nedostává se jí aktivní legitimace k žalobě a proto právem nižší soudy žalobu zamítly.

Čís. 11756.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Do rozporu s dobrými mravy soutěže co do vzhledu výrobku se nedostává ten, kdo se ujme zdomácnělé výroby, aniž se dostává do rozporu s dobrými mravy ten, kdo použije výrobní metody, jež se stala všeobecnou a běžnou.

Používání určitých čísel k označení výrobků spadá pod § 11 (3) zák., propůjčují-li číslice ty výrobkům absolutní příznačnost.

(Rozh. ze dne 17. června 1932, Rv I 582/31.)

Procesní soud první stolice zamítl žalobu, již se domáhal žalobce na žalovaném, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen: 1. zdržeti se každé další výroby a prodeje tužkových rákosových držátek s podélnými zářezy opatřených celuloidovými kroužky, jakékoliv barvy, sloužícími k upevnění tužek, pastelových min a gum a dále rákosových držátek na péra dekorovaných kroužkovými ornamenty, pálenými pomocí asbestových kroužků; 2. zdržeti se na kolekci, obalech, cenících, tiskopisech a katalocích při označování tužkových držátek čísel 102, 103, 104, 105, 108, 116, 119, 121, 122, a při označování držátek na péra čísel 106, 501, 939, 914, 100, 101, 394, 155, 918 a 1000; 3. veškeré druhy zboží uvedené v předchozím odstavci, které dosud vyrobil a má na skladě, odstraniti a vyloučiti z prodeje a zničiti a, pokud způsob výroby a úpravy to dovoluje, upravit tak, aby toto zboží bylo naprosto odlišné a vylučovalo možnost záměny s výrobky žalobcovými, zejména jest žalovaný povinen zničiti kolekce, obaly, ceníky, tiskopisy a katalogy obsahující číselná označení uvedená v předchozím odstavci; 4. nahraditi žalobci škodu 45.000 Kč a přiměřené od-

škodné ve smyslu § 16 zákona o nekalé soutěži. D ů v o d y: Žalobce vyrábí rákosová držátka na péra i tužky pod firmou Penola, žalovaný vyrábí držátka téhož druhu a označuje je slovem »Aristo«. Jsou tedy soutěžiteli. Žalovaný se svou manželkou byl několik roků zaměstnán jako dělník u žalobce. Výrobky žalobce se ničím zvláštním neliší co do formy, úpravy a pálení od výrobků žalovaného a výroba těchto předmětů jest rozšířena. Žalobce si stěžuje, že žalovaný napodobuje jeho výrobky co do formy i úpravy a dekorativní výzdoby pálením a odvolává se na ustanovení § 11 zákona o nekalé soutěži. Zákon pokládá tu za jednání proti dobrým mravům soutěže, užije-li kdo jména, firmy nebo zvláštního označení podniku nebo závodu takovým způsobem, že může z toho vzejíti ve styku zákaznickém záměna se jménem, firmou nebo zvláštním označením podniku užívaným již jiným soutěžitelem. Žalovaný, jak zjištěno, neužívá jména a firmy žalobcovy, nýbrž nabízí a prodává své výrobky pod svým jménem a označením Aristo. Co se týče formy a úpravy držátek, nepokládá je soud za zevnější označení podniku vůbec; mimo to jest zjištěno, že rákosové výrobky, jaké žalobce i žalovaný vyrábí, jsou dávno známé a zavedené, že výrobky žalobcovy neliší se ničím zvláštním co do formy a úpravy od výrobků žalovaného, ale neliší se ani od výrobků jiných firem. Výrobou tou nezabývá se jen výhradně žalobce, nýbrž výroba držátek je běžná nejen na vysočině českomoravské, nýbrž i na Krkonoších, na Šumavě a jinde. Nevyznačují se tudíž žalobcovy výrobky takovou formou a úpravou, která by byla příznačná pro ně a která by byla známá v obchodě tak, že podle ní výrobky žalobcovy by se rozeznávaly od výrobků jiných a tím záměna možná. Dále stěžuje si žalobce, že žalovaný jednotlivé typy držátek označuje týmiž čísly, jimiž jsou označeny jeho výrobky, a že tím nastává možnost záměny a nejistoty v kruzích odběratelstva, o jaký podnik jde. Tu však zjištěno, že v drobném prodeji nikdo nekupuje držátka dle čísel a že ani obchodníci nekupují je dle čísel, nýbrž na základě kolekcí jim od velkoobchodníků zaslaných a teprve, když jsou ve stálém obchodním spojení, objednávají zboží označené určitým číslem. Tu však obchodníci v takovém případě vědí, od koho a jaký výrobek kupují a tudíž nemohou býti v pochybnostech, o kterého dodavatele a o které zboží — jakého původu — jde. Žalovaný nabízí pod svým jménem své zboží označené slovem Aristo, kdežto žalobce pod firmou Penola. Nemůže tudíž nastati nějaký omyl a objektivního nebezpečí záměny tu není. Nemůže se mluvíti ani o podnikových značkách, jichž podnik užívá již řadu let a jimiž se jeho výrobek rozeznává od jiných, neboť zevnější značkou rozumí se zevnější označení podniku. Okolnost, že výrobky stran jsou takové, že není značného rozdílu mezi nimi a že jsou tak zaměnitelné, nepadá na váhu, poněvadž, jak výše uvedeno, odběratel v dobrém se neptá po původu zboží a obchodníka nezajímá jméno výrobce, ani číslo držátka, nýbrž předmět sám pokud se týče druh, typ jeho. Není tu tedy předpokladů § 11 zákona o soutěži. Žalovaný může vyráběti násadky, vyhoví-li živnostenskému řádu, a jest jeho věcí, jakou formu pro výrobu zvolí, není-li výroba určitého zboží výhradním oprávněním jiného, najmě žalobce. Podle § 13 zákona o nekalé soutěži může býti žalován, by se zdržel využití ob-

chodního nebo výrobního tajemství. Zjištěno však bylo, že i žalovaný, i jeho manželka celou řadu let byli zaměstnání v podniku žalobcově, který byl provozován po továrnicku, a že nyní provozují výrobu téhož výrobku ručně. Nabyli-li tudíž žalovaný jistých znalostí s vědomím žalobce v jeho podniku a nyní znalostí těch používá, neprohřešuje se nikterak proti ustanovení § 13 cit. zák., neboť v posledním jeho odstavci se praví, že se předpisy § 13 nevztahují na používání znalostí a zručnosti, kterých zaměstnanec nabyl v pravidelném postupu své činnosti konané s vůlí zaměstnavatele v jeho podniku. O způsobu výroby netřeba se tudíž šířiti. Žalovaný nezneužil výrobního tajemství způsobem v § 13 cit. zák. vytčeným a proto i v tomto směru jest žaloba bezdůvodna. Žalobce vytýká žalovanému, že prodává zboží lacinější než on. V tom však nelze spatřovati jednání přičící se dobrým mravům soutěže. Věcí soutěžitele jest, by vyrobil a dal do prodeje zboží co možno nejlepší a za cenu nejlevnější. Tato cena řídí se výrobním nákladem. Jsou-li tudíž poměry, za nichž pracuje žalovaný, jiné než místní poměry žalobce, jest náklad výrobní u žalovaného jiný a může své zboží levněji prodávati, než žalobce. V konkurování cenou nelze tudíž spatřovati nekalou soutěž. Žalovaný nepoškozuje dobré jméno podniku žalobcova tím, že v drážkách jím vyrobených jsou méně dobré vložky; žalovaný nemůže vkládati tytéž vložky, jako žalobce, zvláště, je-li pravdivým jeho tvrzení, že je vynálezcem těchto vložek, nýbrž jen takové vložky, které se mu podaří koupiti. Žalobce dovolává se posléze ustanovení § 13 písm. a) cit. zák. tvrdě, že mu žalovaný odcizil adresy odběratelů a nákupních pramenů. Tu sluší poukázati na zjištěnou okolnost, že si žalovaný, pokud se týče jeho syn vyhledal adresy papírníků a knihkupců v seznamu poštovního úřadu šekového. Adresy tyto lze si tedy lehko opatřiti a nikomu v tom nemůže býti bráněno. Není tudíž žaloba ani v tomto směru odůvodněnou, a protože není tu předpokladů žaloby zdržovací, ani o náhradu škody, ani podle § 1 zák. o nekalé soutěži, bylo žalobu jako bezdůvodnou zamítnouti. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Zjištěno-li prvním soudem vzhledem k běžnosti a všeobecnosti zboží tvořícího předmět tohoto sporu, že tu chybí příznačnost i priorita, právem usoudil soud první stolice, že jednání žalovaného není na závadu ani § 11 (3), ani § 1 zákona; toto ustanovení již proto ne, že žalovaný, ujav se výroby zdomácnělé, užil jen svého práva a nemohl se tím dostat v rozpor s dobrými mravy soutěže. Když však tomu tak jest, nelze mluvit o využitkování výsledků cizí práce, any se tyto výsledky staly majetkem všeobecnosti, třebaže jde o předměty co do původu nerozeznatelné. Totéž, co o využitkování vzhledu, platí i o postupu a o metodě výrobní; i tato se stala, jak zjistil a dovedil správně nalézací soud všeobecnou a běžnou, tudíž právě tak přístupnou každému i novému podnikateli — začátečníku, jenž čerpá ze studnice poznatků a zkušeností při výrobě určitého druhu zboží nashromážděných. To platí i o použití pomůcek (používání asbestu, laku atd.), nehledíc k tomu, že soud nalézací mohl ze svědectví S-ova zjistiti, že tento svědek část pomůcek již hotových sám kupoval, a lze tu tím méně mluvit o napodobování. Jest ovšem pravda a zdálo by se stanovisko odvolatele oprávněným, jenž obšírně promlouvá o tom, že v zá-

vodě žalovaného bylo používáno určitých čísel k označování určitých, a to právě takového druhu výrobků jako žalobce používal. Jest pravda, že žalovaný i jeho manželka a syn, za něž podle § 17 cit. zák. ručí, měli tisíce možností, by hověli snaze pompéznosti, vynášeli nové a nové sestavy čísel, a bylo by tu tudíž pokládati skutkovou podstatu § 11 (3) cit. zák. v tomto směru za existentní a žalobnímu nároku vyhověti, kdyby číslíce žalobcem užívané propůjčovaly jeho výrobkům absolutní příznačnost. Toho však tu není, an — jak dovodil správně první soud — malý konsument vůbec o označování čísla neví, a obchodníci, ať ve velkém, ať detailisté — nakupují podle firmy nebo podle druhu zboží, a teprve pak, na př. při pozdějších objednávkách od téže firmy používají k vůli pohodlí čísla, jež jest tudíž jen mezi oběma smluvníky interním, jinak úplně lhostejným kritériem zboží. Srovnávání proto i proti kupci-konsumentu na př. čís. 4711 při výrobcích firmy Jan Maria Farina nebo č. 750 při podpatcích Bersonových tu není na místě, ježto tato čísla jsou i externím kritériem pro výrobky toho druhu, a tedy opravdu pro věc příznačnými. Proto také nelze srovnávati tuto věc s věcí jinou, kde snad určitá řada čísel i proti jednotlivému odběrateli k charakteristice výrobků určitého výrobce proti jinému výrobcu užívaných stala se příznačnou. Když však čísla, třeba Josefem Š-em do podniku žalovaného přenesená stala se takto pro externí styk bezvýznamnými, jest lhostejno, bylo-li užito čísel vyřazených nebo nevyřazených druhů. Uvádí-li žalobce komentář Skálův na podporu svého tvrzení, že totiž názor zákaznických kruhů jest směrodatný, mluví to právě pro názor prvního soudu, ano zákazníkům na číslech nezáleží, jak je zjištěno. Pokud jde o výtku nesprávného použití ustanovení § 13 zák. o nek. soutěži, když žalovaný využil jednak tajemství výroby, jednak adres žalobcových odběratelů, stačí rovněž poukázati na správná zjištění prvního soudu a dedukce z toho učiněné. Žalobci na jeho vývody odvolací nutno připomenouti, že první soud v oboru tajemství výroby a zejména látek k výrobě použitých správně poukázal na svědectví S-ovo, že tento sám žalovanému dodával materiál, zejména lak; dále nutno na to poukázati v oboru adres, že zaslal-li žalovaný své ceníky právě nejvýznačnějším odběratelům žalobcovým, není nikterak prokázáno, že je nezaslal i jiným. Konečně výklad prvního soudu, že žalovaný toho, čemu se v závodu žalobcově sám naučil, nebo čemu se naučila jeho žena nebo syn, směl použiti ve svém závodě, odpovídá ustanovením § 13 (3) cit. zák. zcela, vždyť si je osvojili jako zaměstnanci v pravidelném postupu své činnosti konané s vůlí žalobce v jeho podniku. Otázka, jak tomu mohl žalobce předejiti, do rámce toho sporu nespadá. Žalobce dále neprávem se obrací proti vývodům napadeného rozsudku, pokud mu nebyla přiznána škoda. Ovšem rozsudek prvního soudu mluví o tom na prvním místě mluví zbytečně o přemrštěnosti škody; zbytečně proto, že není-li důvodu pro náhradu, není ani nutno obírat se přiměřeností nebo nepřiměřeností požadovaného obnosu. A nároku na náhradu škody tu vůbec nebylo; když tu nebylo ani podmínek pro žalobu zdržovací a odstraňovací ať už podle § 11 (3) nebo § 1 nebo § 13 cit. zák., může se tím méně mluvíti o žalobě o náhradu škody, která předpokládá dokonce subjek-

tivní vědomí, že závadným jednáním může býti konkurent poškozen, čehož tu už docela není (§§ 1, 11 (4), 13 (4) cit. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně. Dovolatel přehlíží, že jest vycházeti ze skutkového zjištění odvolacího soudu. To však dovolatel nečiní, vycházejí ze skutkových předpokladů nedokázaných a pomíjeje skutečnosti dokázané, takže se ovšem jeho právní závěr nemůže shodovati s právním závěrem odvolacího soudu. Lichá jest výtká, že odvolací soud vůbec neposuzoval věc s hlediska § 1 zákona o nekalé soutěži, neboť jak vyplývá z napadeného rozsudku, zabýval se odvolací soud s věcí i po této stránce. Pokud se týče otázky využívání výrobního tajemství bylo zjištěno, že žalovaný jeho znalostí nabyl jako dovolatelův zaměstnanec v pravidelném postupu své činnosti s vůlí dovolatelovou v jeho podniku konané, a nevztahují se proto na žalovaného předpisy § 13 zákona o nekalé soutěži. Porušení vzorkové ochrany dovolatel neuplatňoval touto žalobou, a jak již bylo podotčeno, nebylo ani zjištěno, že používá takové ochrany, a nelze se proto zabývati řešením otázek dovolatelem v tomto směru nadhozených. Dospěl-li odvolací soud k právnímu úsudku, že dovolateli vůbec nepřísluší nárok na náhradu škody, nebylo ani třeba zabývati se otázkou její výše.

Čís. 11757.

Výraz »znáti musil« v § 1330, druhý odstavec, obč. zák. neznamená jen nedbalost hrubou, nýbrž i pouhou lehkou nedbalost, nedopatření.

(Rozh. ze dne 17. června 1932, Rv I 754/31.)

Procesní soud první stolice zamítl žalobu, by žalovaný byl uznán povinným odvolati skutečnosti rozšiřované v zasedací síni městské rady v F. dne 4. října 1929, že žalobce ohlásil vyrovnávací řízení, nebo že jest ve vyrovnání, nebo že ohlásí vyrovnání, a toto odvolání na své útraty v denních listech uveřejniti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Druhý odstavec § 1330 obč. zák. nepředpokládá příčinnou souvislost mezi zažalovaným výrokem a škodou, ba ani škodu vůbec, nýbrž jen možnost škody, nepravdivost výroku a vědomost o této nepravdivosti. Prvé dva předpoklady jsou podle napadeného rozsudku splněny, nikoli však předpoklad třetí, vědomost o nepravdivosti, a v tom jest se soudem první stolice souhlasiti. Zákon vyžaduje, by žalovaný nepravdivost svého tvrzení znal neb znáti musil. Že žalovaný nepravdivost své zprávy znal, nebylo nijak prokázáno a jde tudíž jen o to, zda ji znáti musil, t. j. zda se snad jen nápadnou hrubou jeho nedbalostí stalo, že nepravdivosti své zprávy neznal, neboť pouhé nedopatření vylučují slova »znáti musil«, materialie zákona, zejména zpráva subkomitétu panské sněmovny (viz otisk čís. nař.